

KISMOTOR

A VILLAMOS KISMOTORGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

II. évfolyam 3. szám

1958. március 14.

FELSZABADULT NÉPEINK és Hadserege

Pár nap múlva ünnepeljük hazánk felszabadulásának tizenharmadik évfordulóját. E tizenhárom esztendő alatt nemzetünk a népek szégyenpadjáról -ahová hazarülő urai kényszerítették - az emberi haladás zászlóvivőinek sorába emelkedett.

A történelem és 1956. október-november megtanította népünket arra, hogy szabadságát, függetlenségét megvédeni, fejlődését biztosítani csak a haladás oldalán, a haladást képviselő erőkkel szövetségben képes. E nagy és igaz történelmi tanulságok nyomán népünk szálárd barátságot kötött a Szovjetunióval és a szocializmus nagy táborának testvéri népeivel. A szocializmus útját járó szabad népek összefogása, meghonthatatlan egysége, gazdasági és politikai, valamint katonai ereje az egyik legdöntőbb biztosítéka igaz ügyünk győzelmének és népünk szabadságának.

A háború szervezkedő monopoltörkések, politikai kalandorok és atombombával fenyegetődső militaristák káoszteretése közepette a mi népünk magabiztosan halad előre a felemelkedés, a jólét, a szocializmus útján.

A felszabadulás előtti német függőségéből szabad és függetlenné lett hazánkat minden külső és belső ellenség ellen meg is kell védeni. Ez a hadsereg feladata.

Néphadseregünket pártunk vezetésével a nép teremtette meg és rábizta legéltettebb kincsét: szabadságát. Az ellenforradalom után újjászervezett hadseregünk méltó örököse és folytatója haladó katonai multunknak. A népből, a népért van és egyedüli feladata: védeni dolgozóink szabadságát, békéjét, jólétét.

Néphadseregünk a világ legerősebb, legigazságosabb célért küzdő hadseregének, a Szovjet hadseregnek példáját követi.

Néphadseregünk a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével az igaz hazafiság, a nép ügye iránti odaadás, a Szovjetunióval és a testvéri népidemokrációkkal, valamint minden szabadság és békeszerető néppel való barátság szellemében nevelkedik.

A szocializmust építő országok hadseregeinek, - így a mi népi hadseregünknek is - nemcsak szelleme, erkölce magasabb rendű, hanem technikája is kiválóbb, mint bármely burzsoá hadsereg fegyverzete.

Néphadseregünk éber, áldozatra készen örökös szabadságunk nagy vívmányain, népünk nagyszerű jövőjén és kész arra, hogy mindenkor becsülettel teljesítse a népünk érdekét szolgáló szent feladatait.

Basternák József százados

KISMOTOR

A VILÁGOS KISMOTORRÓL HÁNY LAP...
MOSOLYA

— MI AZ, ÚJ SZAKOSZTÁLY ALAKULT?
 — A, DEHOGY CSAKA SZAKIK KÉSZÜLNEK AZ ÚJ QYÁRI RENDEZVÉNYRE...

LELKES BÉLYEGGYŰJTŐK NEHALAKÍTOTTÁK A VÁLLALATI SZAKKÖRT IME:

NEM VALLÁSI SZEKTA EZ...

HANEM

A SZERCSETŐBIZOTTSÁG ÁHELY EPPEN AZON IHDKÖZIK, HOGY A CIKKERET IDŐBEN NEGÍRZÁK...

AKINEK NEM INGE....

1/2 9-KOR A BÜFFÉBEN

UGYAHOT 1/2 10-KOR

MINISZTERREL Éducoldan...

Március 1-én estére, meghívót kaptam a Párt- és a Partizán Szövetség Klubjába. Mi-
re odaértem már sokan voltak a helyiségben: szemelláthatólag és tulnyomórészt
hozzánk hasonló emberek. Itt-ott azonban ismerős arcokat pillantottam meg: az
egyik sarkban Münnich elvtárs vacsorázott. Amikor befejezte az étkezést, megke-
reste azt a pincért, aki kiszolgálta és megköszönte fáradságát. Néhány pillana-
tig kedvesen elbeszélgetett velem, majd kézfogással elbucszott tőlem. Bizony nagyot
fordult a világ nálunk a felszabadulás óta: mi fiatalok már természetesnek vesz-
szük az ilyen látványt, legfeljebb az idősebbek emlékeznek vissza ilyen alkalom-
kor egy-egy megszívlelendő megjegyzéssel a régi népelnyomó rendszerre, amikor
lehetetlenség számba ment volna az ilyen eset.

Néhány perc múlva megláttam Marosán elvtársat az egyik jókedvű társaság középpont-
jában. Elhatároztam, hogy táncolni fogok vele. Miatán sokáig hiába vártam, hogy
hölgyválasz legyen, kénytelen voltam szakítani a szokásokkal, odamentem és felkér-
tem. Éppen egy gyors táncszámot játszott a zenekar....

- Egy pillanat türelmét kérem elvtársnő - volt a mosolygós válasz, azután /hogy
azt ne higgyem, hogy valami fontos államérdek megbeszélése miatt késik/ most már
halkabban hozzátette: - ugyanis csak a lassu táncokat tudom jól talán majd a
legközelebbi tangónál.

A meggyőző indokot el kellett fogadnom. Közben rumba következett és engem felkért
egy fiatalember. Kötélnek álltam, s vigan roptam a táncot a többiekkel együtt.
Egyszer csak megszólal mellettem egy hang: - szabad? -

Ki volt más, mint Marosán elvtárs /Megjegyzem, hogy ezt a nem éppen lassu
táncot is igazán kifogástalanul járta illusztris partnerem! / Es közben:

- Hogy érzi magát itt elvtársnő? -
- Köszönöm, nagyon jól, igazán kellemes a hangulat -
- Maga bizonyára KISZ-tag? -
- Párttag vagyok - feleltem önérzetesen - és természetesen KISZ-tag is.
Részveszek a KISZ szervezési munkáiban.
- És megy a szervezés? -
- Hát bizony mehetne jobban is .., Bár a legnagyobb nehézségeken már túl
vagyunk, de azért ma sem megy minden simán....
- Pedig ilyen esinos szervező agitálásának igazán nehéz ellenállni! -
/Ezt nem dísekvésből írom, de valóban így volt/

Azután Marosán elvtárs folytatta a kérdezősködést:

- Mondjon valamit elvtársnő a magánéletéről. Pl. hogy él, mennyi a fizetése
- Jól megvagyok - 1.400.- Ft-ot keresek havonta -
- Hát ha nekem ilyen fiatalon ennyi keresetem lett volna -
- Miért hány évesnek néz Marosán elvtárs? -
- Legfeljebb 15-nek! -
/Megvallom egy picit ez bosszantott, mert már 20 éves vagyok/.

Sajnos azonban a rumbának már vége volt és így a beszélgetés megszakadt. Marosán
elvtárs kedvesen elbucszott tőlem és megígérte, hogy segíteni fog a KISZ munká-
ban.... Igaz, szerettem volna még sok mindent elmondani neki, nemcsak örömet, gon-
dot is, mint a hozzánk hasonló fiatalok lakásproblémáját, de hát semmi sem tarthat
örökké, meg azután mások is akartak beszélgetni velem...

Miután a helyemre mentem, elgondolkodtam a történeteken és az egész este olyan kel-
lemes volt ezután. Ez a tánc nagy élmény marad számomra, elvégre nem minden nap
jut az embernek osztályrészül, hogy a Budapesti Pártbizottság első titkárával, az
ország közszeretethen álló államminiszterével táncoljon - habár a mi rendszerünk-
ben, akinek ez örömet okoz - az adott esetben megteheti.

Sz.A-né

ÉRTÉKELÉS

PROBLÉMÁK

Nehéz feladat egy műhely problémáit, ügyes-bajos dolgait pár sorban ismertetni és úgy érzékelteni, hogy kívülálló személy is teljes képet kapjon róla. Megpróbálok a műhely életéből egy-két olyan kérdést felvetni, melyről helyes ha beszélünk, mert ezek részbeni megoldása is feltétlenül megkönnyíti és előbbrevízi munkánkat.

Kezdeném a termeléssel, mert ez a legdöntőbb kérdés. Meg kell állapítani, hogy két év távlatában is komoly fejlődés mutatkozik a műhelyben. E fejlődést elsősorban a szerszámok élettartamában lehet lemérni, másodsorban azok minőségében és nem utolsósorban a társüzemek időben való kiszolgálásában. Ez utóbbiban minden benn van, amit egy szerszámüzemtől kívánni lehet és ha ez így van, akkor minden a legnagyobb rendben megy.

Hát nem egészen. A fejlődés fennáll, számokkal is igazolható, de mégis van egy-két olyan probléma, melyek gátolják az üzem munkáját. Ilyenek pl.: a műhely leterhelése, a szerszámrendelések, a kéziszerszámmal való ellátottság, a soronkívüli munkák, a munkaelőkészítés.

A műhely munkával való leterhelése elég változó, s így a gépi- és kézimunkák aránya meglehetősen ingadozik, mely azt eredményezi, hogy időszakosan egyes gépesoportoknál, vagy satus részlegénél összetételődnek a munkák. S ugyanabban az időben egyes helyeken munkahiány mutatkozik. Fokozzák e hibát még a mind gyakrabban előforduló soronkívüli munkák. Tisztában vagyunk a soronkívüli munkák fontosságával és nem azért vetjük fel hibaként, mert kényelmesen szeretünk dolgozni, de ez már rendszeres szokássá vált s a legtöbb esetben már olyan "biztos, ami biztos" alapon, sürgősséggel rendelik meg a szerszámokat. Feltétlenül rendet kell teremteni ezen a vonalon és a felsorolt hiányosságok kiküszöbölésére el kell érniük, hogy a szerszám-üzem havi programjának felállításakor figyelembe kell venni a műhely leterhelését, a megfelelő szerszámfeleségek figyelembevételével.

Egyes kézi-szerszámok hiánya komoly nehézségeket okoz mint gépes, mint satus vonalon. Például a türeszelők és gépi reszelők, 2-3-4 p marók és a csiszolókorongok hiánya. A felsoroltak hiánya egész sor pótmunkát és plusz-munkát eredményez.

A felsorolt hiányosságok nagymértékben akadályozzák a folyamatos munka-előkészítést is, mely a beprogramozott munkák legyártását teszik rendszerütlenné. A felvetett hibák, hiányosságok megszüntetése nem könnyű dolog, nem is máról holnapra akarjuk megoldani, folyamatos munka kell hozzá s minden szaktárs segítsége, aki közvetlenül, vagy közvetve az üzem munkájával kapcsolatban van. Itt gondolok elsősorban a műszaki osztály szerzői-gazdálkodására, hogy még körültekintőbben és tervszerűbben csoportosítsák a rendeléseket, hogy folyamatos munkát tudjunk biztosítani.

Az eredményes munka elérésének egyik biztosítója a jó kollektiva, no akkor egy-két szót erről is. Ez az a terület, ahol fejlődésről nem beszélhetünk. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a műhelyben nem jó a kollektív szellem, vagy a dolgozók egymáshoz való viszonya nem megfelelő. E területen is van még tennivaló. A műhely minden egyes dolgozójának feladata és becsületbeli kötelessége biztosítani a jó kollektív munka kialakítását. Gondolok itt azokra a személyi vitákra, melyek egyes esetekben kissé elfajulnak. Ez egyáltalán nem segíti elő munkánkat, sőt hátráltatja azt. Ez vonatkozik a fiatalabb és idősebb szaktársakra egyaránt, mert egyes esetekben a kor és szaktudás tiszteletéről feledkeznek meg egyesek, ugyanakkor fenn áll ez fordítva is és a fiatal korra, s kisebb szaktudásra való hivatkozással akarják a vitát eldönteni. Helyesnek tartom még az ilyen irányú vita kialakítását is, mindaddig, amíg a kollektív együttérzés szellemében tárgyalunk.

Bizom abban, hogy a szerszám-műhely dolgozói az eddig elért eredmények tovább fokozása mellett biztosítani fogják a jó, helyes kollektív munkát és így az előttünk álló terv-évben ránkémülő feladatot tehát meg fogjuk oldani.

H.Gy.

Kedves jó szaktársak! Engedjék meg nékem,
Hogy a sportéletről beszéljek most kérem.
Mert itten minálunk a Szerszám-műhelyben,
Nagy sportélet folyik az ebéd-szünetben:
Amikor a csengő a szünetet jelzi, -
Elő a sakkasztalt, - vajjon ezt ki nyeri?
Van már két bajnokunk: Pallanek és Gáldi.
Jön a drukker tábor, - mind akarja látni.
Táblán sorakozik a két ellencsapat,
"Fekete"-"Világos" nyomban felállanak.
A sötét - Pallanek -, Gáldié a sárga, -
Az utóbbi kezdi s indul támadásra.
De a sötétek sem maradnak ám tétlen, -
Előre parasztok, - ne álljatok tétlen.
Ütött is már nyomban Gáldi egy parasztot!
- Mézzétek csak"! - Pallanek futóval ugratott!
Ezt a drukker-tábor sem nézheti tétlen:
Astyillán felkiált: "Nem lehet ezt kérem!"
-Szaktársam Pallanek, - maga ezt nem látja?
Hiszen a futónak nincs is kantárszára!
Mig a csatározás ilyenképen folyik, -
A drukkerok hada is elhelyezkedik.
Szűcs és Árpi bácsi az asztalon fenn ül,
Tamás-bácsi pedig az ablakon kívül.
Hoffmann-mester, Varga, - Csizsár, - Szabó bácsi
És még sokan mások ide szoktak járni.
Egy hibás lépés kell: - ki látott már ilyet?
A nagy orditástól szót sem érteni meg.
No, de nézzük tovább a nagy csata képét:
Pallanek kiüti a saját vezérét!
Egy igen nagy hibát lépett most a Gáldi, -
Oriásit kiáltott erre Pete-bácsi:
"Ejnye Gáldi szaki eztet miért lépted?
Hisz a vezéredet paraszt elé titted!"
De Pallanek szeme egy nagyot szikrázik, -
Üti is a vezért, - most ő sem hibázik,
Ugy üvölt körülöttük most a drukker tábor,
Egy szót sem érteni a nagy zseivajgásból.
Most nekigyürkőzött a két híres bajnok,
Csikó, bástyá, futó egymás után hullott.
Igy hullottak el a bábuk egymásután,
Már csak két paraszt áll egyedül és árván.

Sötét paraszt indul, király védelmére
Gibicek üvöltik:- Elébe! - Elébe!
Oly nagy ahangorkán, - nagy a harci lárma
Senki sem figyel már a csengő zajára.
De megszólal Hoffmann: elég lesz már szakik!
Döntetlen a parti - nem nyert most senki itt.

Végén kezet fogott Pallanek és Gáldi
No kedves drukkerok - lehet kiabálni!
A drukker tábor is lassan széjjel oszlott,
De a satuk mellett tovább vitatkozott.

- . . . -

Kedves jó sportolók! Ne vegyék sértésnek,
Hogy most más sportágról nem emlékezek meg.
Tudom én nagyon jól, van itt más sportág is,
Ping-pong, teke, futtball, meg sporthorgászat is.
De mára elég volt, majd máskor folytatom,
Szórakozzon vigan a kedves Olvasóm.

Tamás bácsi

SZABAD PÁRTNAP LESZ MÁRCIUS 27-ÉN:

melyre gyárunk összes dolgozóit és köztük elsősorban a pártonkívülieket szes-
tettel hívja meg a Pártvezetőség.

A szabad pártnapon az előadó válaszolni fog a dolgozóinkat érdeklő és általuk
felvetett politikai, társadalmi és gazdasági kérdésekre. Ezért a Pártvezető-
ség kéri dolgozóinkat, hogy kérdéseiket mielőbb juttassák el a Pártirodára.

Ismét Óvodáról...

(fegyelmre nevelés)

Minden szülő azt szeretné, ha gyermeke jól nevelt, illedelmes, jó tanuló lenne, hogy pajtásai, vagy munkatársai szeressék, hogy kötelességtudó, embertársain segíteni kész, sokoldalú ember váljék belőle, vagyis szocialista embert szeretnének belőle kialakítani.

Krupszkaja mondta: "Igen fontos, hogy a gyermek életének a legelső éveiben fogjunk a neveléshez, ha komolyan és nem csak szavakkal kívánunk szocialista nemzedéket felnevelni".

A gyermek bizonyos adottságokkal, hajlamokkal jön a világra. Teljesen tőlünk, szülőktől és nevelőktől függ az, hogy ezekből az adottságokból a pozitív tulajdonságokat mindjobban kifejlesszük, a negatívokat pedig tompítsuk.

Az ovodás korban a legnagyobb nevelő erő: a példamutatás.

Ahogy otthon a gyermek környezetében élnek, beszélnek a felnőttek, azt cselekszi a gyermek is. Tudatoság nélkül, utánozza a felnőtteket. Tehát igen fontos hogy a gyermek mit lát és mit hall otthon. A felnőttek egymáshoz való viszonya, udvariassága, rendszeretete következetessége, munkaszeretete mind rögződik a gyermekben, ahogyan azt a környezetében látja.

Másik igen fontos nevelő eszköz, hogy a gyermekkel megbeszéljük cselekedeteit, rámutassunk annak helyességére, vagy hibájára. Legyünk mindig következetesek és egyszer kimondott szavunkból ne engedjünk. Jutalmazzuk vagy büntessük a gyermeket.

A jutalmazás és büntetés - mint a fegyelem kialakításának sajátos eszköze - a nevelő munkában csak másodlagos jelentőségű. A kellő időben és helyes mértékben alkalmazott jutalom és dicséret buzdítja a gyermeket és növeli önbizalmát. De nem szabad gyakran jutalmazni sem, nehogy a gyermek csak azért legyen jó, vagy tegyen jót, mert jutalmat kap. Állítsunk példaképet gyermekünk elé.

Szükség esetén büntethetjük is a gyermeket, de előzetes figyelmeztetés nélkül soha

A gyermeket úgy kell helytelen magatartásáért figyelmeztetnünk, vagy megdorgálnunk, hogy érezze mennyire helytelenül cselekedett. A büntetés mértéke mindig legyen arányban az elkövetett vétsséggel és soha ne függjön hangulatunktól.

Igen helytelen, ha otthon a családban kettős a nevelés. /Értem alatta azt, hogy a mama büntet, az apa dédelget, vagy fordítva./ Ugyanilyen hiba, ha az ovodában a gyermek büntetést kap, a szülő cirógatással, vagy csokival akarja felejtetni azt gyermekével.

Feltétlenül egynevezőre kell hozni a nevelést az otthon és az ovoda között, a nevelés minden területén, de főleg a fegyelmre nevelésben.

Egész életünk alapja a fegyelem!

Ezért kell legkisebb korban elkezdni a nevelést, mert csak fokozott és alapos munkával érhetjük el az öntudatos és fegyelmezett ember kialakítását.

M.K-né

LÁTTAM LIPCSEI vásárt

A Villamos Kismotorgyár kollektívája, - mint már annyiszor a múltban - az elmúlt 1957. évben is jól dolgozott. A már többször hallott elért teljesítményeknek eredménye a teljesítőképes igazgatói alap. Ennek az alapnak jótékony hatását nem csak a március 10-én tartott beszámoló megjutalmazottjai, de az ő örömeikön keresztül minden dolgozó érezhette.

A jól végzett kollektív munka eredménye volt az, hogy az alap olymértékben emelkedett, hogy terhére egy dolgozó megtekinthette az 1958. évi tavaszi lipcsei vásárt. Engem ért a kitüntető szerencse, hogy a gyár dolgozói közül a vezetőség bizalmából résztvehettem február hó 28-ától március 7-éig az IBUSZ rendezésében, egy 150 fős turista csoport keretén belül, ebben az egy életre szóló élményben.

Lipcse, ez a 800 éves multra visszatekintő kereskedőváros - földrajzi fekvésénél fogva a kereskedelem utvonalaiban fekvő - évszázadok óta rendez ipari és kereskedelmi vásárokat. Ezen a vásáron ad találkozót Európa iparának színe-jáva évente kétszer, tavasszal és ősszel, hogy megbirkózzanak a piac birtoklásáért.

A tavaszi vásár a terjedelemben nagyobb, de rövidebb technikai résszel rendelkező, érdekesebb. Az őszi hosszabb ideig tartja nyitva kapuit, de technikai része nincsen. A felszabadulás utáni vásároknak külön érdekessége, hogy itt találkozik a szocialista és a kapitalista gazdasági rendszer. Tehát ha lehet, még nagyobb a versengés az elsőségért.

Az idei vásáron 44 nemzet vett részt, a legkülönbözőbb cikkekkel. A vásárra érkezett idegenek száma 300.000 fő volt. Ezt a hatalmas megmozdulását az iparnak és kereskedelemnek, csak úgy tudják a legnagyobb rendben és rendezettségben lebonyolítani, hogy két részre osztják. Az egyik a technikai vásár, ahol nemzetenként külön, állandó pavilonokban és azok körül a szabad téren kerülnek kiállításra a cikkek, a másik a belváros területén széjjelszórtan 5-6 emeletes két-háromszoros Corvin Áruház területű vásárházakban kerül lebonyolításra. Házanként legfeljebb 3 féleség kerül bemutatásra. Pl. Lakkberendezés és világítás.

A vásár nagyságának jellemzésére néhány adat. A magyar kiállítás a 17. pavillonban nyert elhelyezést a lengyel és jugoszláv kiállítással. Ebből a magyar rész a pavillon 1/3-ában akkora területet kapott, mint a mi Petőfi csarnokunk a Városligetben. Ilyen pavillon a technikai vásáron 22 volt.

A belváros területén szétszórt vásárházak száma 15. Ebből - hogy fogalmat alkothassunk - a női divatcikkek bemutató egy pavillon 6 emelet magas. Egy emeletének a körüljárása pontosan 1 km hosszú.

Nagy volt az élmény. Sok volt a látnivaló. Rövid az idő. Mindennek dacára fáradtságot nem kimélve, az étkezési idő kivételével reggel 9-től délután 6-ig bujtam a vásárt és gyűjtöttem a tapasztalatokat, melyekről később közzéteendő időpontban fogok munkatársaimnak beszámolni.

Ezúton is köszönetet mondok mindazoknak, akiket illet, az élményért, melyben részem volt.

Bradács Alajos

Ha de la Vigae mérnök-alezredes, aki 1686-ban feltérképezte Buda városát feltámadna, s ez a csoda valahol a Viziváros, gyárunkat környező részében esne meg vele - nagyot nézne. De azután az illendő szendőrzsölések és csodálkozások után nyilván megpróbálna tájékozódni, ugyan hol is lehet? S pár lépés után, azt hiszem, ismerős kezdene lenni neki a város. No, nem a házak, vagy aszemberek, hanem az utcák. Mert bizony a mai Csalogány utca, Dunapart, Bem József utca és Mártírok utja által határolt városrész utcahálózata majdnem teljesen azonos azzal, amit az ő általa közel háromszáz évvel ezelőtt készített térkép mutat.

S valahogy így járna Hainits Frigyes városi mérnök uram az 1790-es évekből, nemkülönben Varásdi kollegája nyolcvan esztendővel későbből is, mert ezek a térképek, melyeket ők készítettek ebben az időben, szintén olyanannyira hasonlítanak a mai állapotra, hogy első pillantásra csak az utcanevek különbsége ötlük szembe.

Tekintsünk végig a fent idézett térképek alapján az említett terület utcahálózatának kidakításán s elnevezéseik változásán.

A Csalogány-utca futása is ugyanaz már 1686-ban, mint ma. Első ismert elnevezését 1793-ban találjuk: Quinque aladarum platea, vulgo Fünf Lerchhangas néven. A későbbi térképeken már az ennek megfelelő magyar öt pacsirta-utca a neve, egészen 1874-ig, mikor is megváltoztatták a mai Csalogány-utcára. A Varsányi Irén-utca is ugyanarra kanyarog, amerre majd háromszáz évvel ezelőtt. Első ismert neve Platea Johannes-Johannes-Gasse - majd János-utca. Ebből lett a századfordulón Szegényház-utca, majd a két világháború között Görgey Artúr-utca. A Vitéz és Kacsa-utca, a Varsányi Irén-utca folytatásában szintén többszázéves multra nézhetnek vissza. A Vitéz-utca régen Nyul-utca volt, nevét a Nyul-kaszárnyáról kapta, mely a Fő-utcai sarkán állt. A Kacsa-utca mindmáig megőrizte régi nevét, melyet valószínűleg a második világháború során elpusztult Arany-kacsa vendégfogadótól kapott.

A mai Ganz-utcát az 1686-os térképen szintén megtalálhatjuk, mint a térkép minden utcáját, név nélkül. Első elnevezése a Varásdi-térképen látható. Ekkor Korház-utcának hívták. Ezt valószínűleg attól a katonai korháztól, illetve ágyraktártól kapta, mely a múlt század hetvenes éveiben a mai Külügyminisztérium helyén állt.

A Mártírok-utjának elődje a várfalak mentén a maival azonos utvonalon futott már a török időkben is. Neve sorrendben Via Regia - Landstrasse - Országút - Margit körút. A II. kerület egy részének Országút elnevezése még ma is ezt a nevet őrzi. A Margit körút elnevezés pedig a századforduló idejéből való. A Bem József-utca hajdanában Királyhegy-utca volt, a Bem József-tér pedig Elelemtár-tér. A mai lakotanya helyén ugyanis ezidőben a katonai élelemtár állott. Az Országuton /Mártírok utja/ és Királyhegy-utcán /Bem József-utca/ keresztül az 1870-es években a villamos őse a lóvasút döcögött.

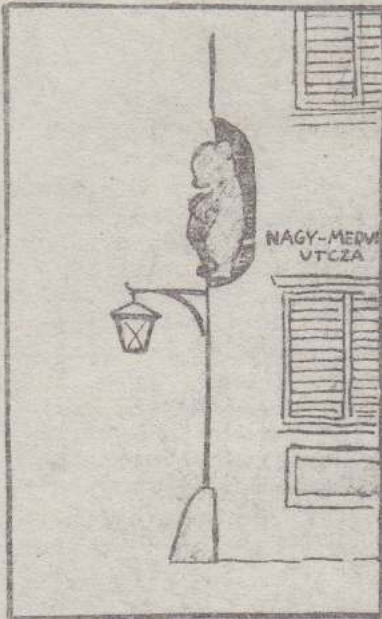
A keresztutcák közül nem mindegyik ilyen régi eredetű. A mai Iparitanuló /előbb Menház-utca és Jurányi utca csak a századforduló körül alakult ki. Ugyanígy a Szász Károly-utca is, nemkülönben az Erőd-utca, melyet Varásdi tüntet fel először Futó-utca néven. A Kapás-utca egy része már 1686-ban is meg van.

Első ismert neve Három kapás-utca. Nevét valószínűleg a Három Kapás vendégfogadótól nyerte. A Fazekas és Horváth-utca a török időkig követhetők vissza mai formájukban. Nevük a Varásdi-féle térképen azonos a maival. /1870-es évek/

A Medve-utca szintén fellelhető az 1686-os térképen. Neve, amióta ismerjük nem változott, csupán annyit, hogy hajdanában a Csalogány-utcától a Kacsa-utcaig terjedő része Nagy Medve-utca volt, innen tovább pedig a Kis Medve-utca. Nevét attól a Csalogány-utca és Medve-utca sarkán álló - a XVIII. századból származó - és a háború alatt erősen megrongálódott háztól vehette, melynek sarkán az első emelet magasságában még ma is látható az elpusztult medve-szobor csonkjája.

Ahonnán hajdan a Bécs-felé menő postakocsik indultak, volt az egykori Sánc, majd Posta, később Delizsánc, Postakocsi, végül mai Gyorskocsi-utca, megörökítve ezen patriarchális közlekedési eszköz emlékét.

A mai Fő-utca elnevezése egyideig Országut, majd később Duna-utca. Láthatjuk, hogy ha az említett utcák helyzete nem is változott, de elnevezésük bizony jónéhány változáson ment keresztül. A XVIII. és XIX. század romantikája a mai leegyszerűsített utcaneveket, díszesebb formákban használta. Különösen a Hainits-féle térképeken találunk romantikus, néha egész történeteket sejtető neveket.

A mai Csalogány és Varsányi Irén-utcák sarkán állott háztömb a Domus ad iucundos ruticos nevet viseli, melyben minden valószínűség szerint a Vidám Földműveshez címzett vendégfogadó állott. Vele szemben a Lövház utca, Retek-utca és Széna-tér sarkán pedig a Domus ad letzten Heller állt, feltehetőleg az Utolsó Fillérhez címzett vendégfogadóval. A mai Fillér-utca nyomán vezető utca akkori neve pedig Platea ultimi Terruntii vulgo die letzten Heller-gasse, azaz az Utolsó Fillér utca volt....

A jámbor budai polgár tehát elmulatta a pénzét a Vidám Földműveshez címzett vendégfogadóban és az Utolsó Fillér-utcán ment haza. Ha néhai Krudy Gyula ismerte volna a régi budai térképek feliratait, egy-egy ilyen elnevezésből pompás elbeszélést kerekített volna ki.

Ezzel búcsuzom is kedves olvasóimtól.

Sz.I.

VÁLASZ DEVECSERI ELVTÁRS BIRÁLATÁRA.....

hogy a Darabolóműhely méreten felül vágja a tengelyeket és ebből több ezer forint kár, illetve selejt keletkezik.

Hát ha már itt tartunk, akkor nézzük meg, hogy tulajdonképpen ki is a felelős ezért a nem kis összeget kitevő kárért. Én azt a fűrészgépet, melyen a tengelyek darabolása folyik 1951. óta ismerem, mert mindig közvetlen közelemben volt, vagy magam is dolgoztam rajta. Ez a gép bizony olyan rozoga állapotban van, hogy már régen generálózásra szorul.

Két évvel ezelőtt egy igen jó állapotban levő fűrészgépet kicseréltek, /hogy kinek a kezdeményezésére nem tudom/ egy kimustrált gépért, mely több mint egy fél éve a Darabolóműhely sarkában áll és foglalja a helyet. Azt megértem, ha egy jobb gépet kap cserébe a vállalat, de azt nem tudom megérteni, hogy egy jó gép helyett, egy rosszat kap. Nekem az a nézetem, hogy ha azt a jó állapotban levő fűrészgépet nem cserélik ki és azon lehetne darabolni a tengelyeket, nem lenne annyi rozog méretre levágott tengely, mert a jelenlegi rozoga gépen pontos méretet levágni sajnos nem lehet. Még kell még említenem, hogy amit a körfűrészben levágtak, azt nekem ezen a második rozoga gépen kellett utána vágni.

Kérem tehát, ki a felelős a komoly károkért, illetve selejtért?

Apostol István.

Könyvtáram

Jajj, de sok szép könyved van, adj egyet kölcsön!

Hányszor hallani ezt a kérést és bizony a valódi, vérbeli könyvgyűjtő, aki éveken keresztül áldoz könyveire, nem szívesen hallja ezt és bizony nem egyszer - szomorú tapasztalatokon okulva - el is utasítja a kölcsönkérőt.

Hogy lehet ennek elejét venni? Csak úgy, ha nekünk magunknak is értékes szép kis könyvtárunk lesz. Ha ha magunk is könyvvásárlókká válunk, látjuk meg majd, hogy mennyi ember lesi hetenként a könyvüzleteket, hallgatja meg a rádiót, olvassa a sajtót, hogy tájékozva legyen a legújabb könyvek megjelenéséről, vagy örüljön egy egy régebbi könyv újból való megjelenésének. És az ilyen ember, ha felfedez egy újabb "csemegét" már azon töpreng, vajjon hogyan lehetne mihamarább megvenni. Sokan luxusnak tartják a könyvvásárlást, hisz úgy okoskodnak, hogy egyösszegben 40-50 forintot kifizetni sok. Igen, ez sok, de ha már két-háromszori részletre osztlik meg, ugyanaz az összeg, akkor is? Már nem!

Csak egy kicsit körül kell nézni gyárunkban, érdeklődni azoktól, aki nál mindig újabb könyveket látni és mindjárt rájön mindenki, hogy vállalatunknál is van az állami könyvterjesztőnek megbízottja. Két-háromhetenként könyvnap van az ebédlőben, ahol bizony a nagy tolongásban ugyancsak röpködnek a kérések: légszives nekem ezt ird, nekem meg azt. Mikor vonod? és így tovább....

Most hogy vállalati újságunk általában tájékoztató jellegű cikkei minden dolgozónkhoz eljutnak, ezen keresztül kívánom felhívni minden könyvszerető társam figyelmét a könyvterjesztés vállalatán belül folyó munkájára. Csak egy számadattal szeretném megvilágítani, hogy a most a napokban lezajlott rovancs alkalmával megállapítást nyert, hogy nem egész tíz hónap alatt a dolgozóknak két-háromszori levonásra eladott könyvek értéke közel 30.000.- forint, ami azt jelenti, hogy egy hónap alatt a dolgozók kb. 3.000.- forint értékben vásároltak könyveket. Ez bizony szép eredmény, ha azt számítjuk, hogy még ma is elhangzik olyan meglepő kérdés egyes kollegák részéről, hogy "tényleg nem egyszerre vonja le"?

Sajnos meg kell mondani, hogy 2-3 hónapos levonásokat a Könyvvállalat utasítása miatt nem eszközölhetünk, de a nagyobb összegek egy- esetleg másfél hónapon belül való levonása már szinte meghonosodott gyakorlat.

Ideális volna a könyvszerető kollegák részéről, ha könyvigényeiket akár telefonon akár írásban vagy szóban közölnék velem.

Természetesen itt fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy vannak szép számmal olyan könyvek, melyek 1-2 kiadás után teljesen elfogytak és még újabb kiadást nem értek meg, ha tehát ilyen könyvről van szó, azt csak előjegyzésbe lehet venni. Egyébként a város minden pontján, a kirakatokban látható könyveket az igény bejelentésétől számított pár napon belül megkapjuk.

Végül itt szeretném azon könyvvásárlóknak szíves elnézését kérni, akiknek még a március 2-i levonáson kívül egy-két részletük lett volna és a levonást mégis előbb eszközöltem, hogy sajnos előre nem látott rovancs miatt voltam kénytelen ezt megtenni.

D.K-né

RÖVID HÍREK

A nemzetközi nőnap alkalmával vállalatunk nőbizottsága március 7-én, jól sikerült tea-délután rendezett a Klubhelyiségben. Külön kell megemlékezni a rendezőgárdáról: Gálnéről, Horváthnéről, Szabónéről, Gergelynéről és Csányi Zsuzsáról, kik lelkes, jó munkájukkal széppé, meleggé és barátságossá varázsolták a termet.

Először dr. Benedek, a Vöröskereszt főorvosa beszélt a véradás jelentőségéről, majd Laczkó et. méltatta a nemzetközi nőnap és a nőmozgalom jelentőségét. Beszélt a nők összefogásáról, melynek ereje minden területre: a politikára, a társadalomra, gazdasági és családi életre egyaránt kihat. Megemlékezett arról, hogy gyárunk nődolgozói milyen derekasan kivették részüket az 1957. év jó eredményeiben. "A nőt szeretni és tisztelni kell" mondotta Laczkó et. és ezt a kijelentését a jelenlévő nők nagy tetszéssel fogadták.

Ezután könyvjutalmakat osztottak ki és Hallas et. köszöntötte a rendező-gárdát. Majd a teázásra került a sor és kellemes hangulatban, kedélyes beszélgetés közt még sokáig maradtak együtt nődolgozóink.

Sajnos voltak műhelyrészek és osztályok, ahonnan egy nő sem volt jelen a jól sikerült tea-délutánon. Sajnálhatják!

K-né

- . - . -

Műsoros est keretében értékelte ki Laczkó et. a 102%-ra teljesített 1957. évet, rámutatva az elért jó eredményekre és bírálva a hibákat. Ezután a IV. negyedév munkaversenyéről számolt be, melyben az első helyet a Forgácsoló műhely érdemelte ki. Majd a jólvégzett munka jutalmazására került sor - 27.150.- forintot osztottak ki 182 dolgozó között.

Jól sikerült műsor követte a hivatalos részt, melyben lelkes kulturgárdánk tagjai: Szabó Mária, Márvány Mária, Schulz Mária, Kornik Árpádné, Néth Gizella, Apostol István, Csizmazia László, Czifferszky Béla és Morvai Imre jeleskedtek. Villám-tréfák, vidám jelenetek, szavalatok és egy jól sikerült pantomin követték egymást és szórakoztatták a közönséget. Csak egy kis zene, vagy ének hiányzott a műsorból, mely színesebbé tette volna azt.

Műsor után a fiatalság percek alatt hordta el a székeket, helyet csinálva a táncnak, mely éjjélutánig tartott. A kedélyes mulatást sajnos egy-két sajnálatos incidens zavarta meg, melyhez hasonlónak a jövőben nem szabad előfordulnia.

Sz. I.

ÚJ GYÁRTMÁNYAINK

Népgazdaságunk jelenlegi helyzetét ismerve, legfontosabb feladataink egyike gyártmányaink korszerűsítése, olcsóbbá tétele. E feladat keretében több elavult gyártmányunkat korszerűsítjük. Ezek közül, e cikk keretében szeretnék beszámolni az SzK30. typ. asztali szellőző és az IK 29 typ. szellőzőmotor korszerűsítéséről.

E motorokat eredetileg az Orion Vállalat gyártotta asztali szellőző motorként. 1954-ben vállalatunk a ventilátorkeret megoldásán változtatott, olcsóbbá, tetszebbé tette. Azóta az asztali ventilátor készítésében világszerte új szempontok jelentkeztek, ilyen szempont a keretnélküli gumiszárnyas megoldás. Vállalatunk a gumiszárnyas megoldású gyártásra való áttéréssel egyidejűleg a motort is átalakította, mégpedig úgy, hogy annak gyártása egyszerűbb legyen. Korszerűbb technológiai eljárásokat kíván alkalmazni, s e korszerű technológiai folyamatok alkalmazásának lehetőségeit a konstrukció magában viseli.

Az SzK30-nál körülményesen gyártott alkatrészek az új típusnál lényegesen egyszerűbben készülnek. Ennek bizonyítására néhány példát kívánok megemlíteni.

- 1./ Forgórész: Mint ismeretes az SzK30-nál a forgórész rézrudakkal, réz rövidrezárógyűrűvel, körülményesen elferdítve, forrasztva készült, tetemes hulladékkal.
Az új ventilátornál a forgórész alumíniummal kiöntve készül.
- 2./ Állórész: Az SzK30-nál vaslemezről kivágva, hajlítva, szege elve készült a burkolóelem, sok hulladékkal.
Az új ventilátornál a burkolóelem alumíniumból fröccsöntéssel kerül a lemezcsomagra.
- 3./ Csapágytartó kengyel: Az SzK30-nál a lyukasztás, kivágás művelet után hajlítva volt és ezen művelet pontatlansága miatt a légrés beállítása igen nehézkesnek bizonyult.
Az új ventilátornál hajlítás nélküli egyenes csapágykengyel van a kivágással egyidőben központosan lyukasztva, így a szerelés, légrésbeállítás biztosítva van. A kengyel elmozdulásának megakadályozására metrikus 5-ös csavarok szolgálnak.
- 4./ Rövidrezáró gyűrű: SzK30-nál vörösréz rudból darabolva, hajlítva és forrasztva volt.
Az új ventilátornál vörösrézlemezről méretre sajtolva készül.
- 5./ Rövidrezárósín: Az SzK30-nál a sín középrészébe egy nyílás volt belelyukasztva. A hajlításkor azonban nem rádiuszra hajlott meg, hanem a nyílásnál görbült.
Az új ventilátornál a rövidrezárósín széléből van kicsipve a nyílás.

A fenti példákban látható, hogy a gyártmány korszerűsítésével egyidejűleg nemcsak a minőség fog javulni, hanem az alkalmazott technológia is olcsóbb és korszerűbb, mint a korszerűsítés előtti típusnál volt.

Megemlítem, hogy a motor kisebb változásokkal három különböző helyre alkalmazott három típust képez, éspedig:

- 1./ IK30-as typ. /Finommechanikai V. részére/
- 2./ SzK30-as " /közzsükségleti cikk/
- 3./ SzK 41.-es /Gamma Vállalat részére/

A következő számunkban az SzK40-es asztali ventilátor konstrukciójával, burkolóelemeinek megoldásával fogunk foglalkozni.

Bognár

Hangos Híradója!

Már két ízben csendült fel egy kedves női hanggal az a bejelentés. Szeretettel üdvözljük társunkat, aki nem nyomtatásban, hanem az élő szavakon keresztül juttatja el dolgozótársainkhoz a gyárunkat érintő híreket és egyéb érdekes közleményeket. Kérjük, hogy segítsen minket munkánkban és ezt mi is meg fogjuk tenni.

Ezért a hangoshiradó kétségtelen sikere és jó oldala mellett, néhány hibára akarunk rávilágítani.

Az első műsorban túl sok volt a szövegrész, a szerkesztők nyilván nem vették figyelembe azt a tényt, hogy munka közben a szövegre - főképpen ha hosszú - nehéz figyelni és a zene az, ami jobban leköti az embert.

A második híradó már sokkal élénkebb volt, de itt kifogásolnunk kell, hogy az ovodások műsora kissé hosszúra nyúlt.

A hangoshiradó után zenei ajándékprogram közölte az egyes üzemi részek dolgozóit. Mindenki szívesen fogadta. Nagyon örültünk annak a ténynek, hogy az ajándékprogrammal sikerült a színvonalat is megőrizni. Először, mert kedvesek és szépek voltak, másodsor, mert elmaradt a vásári ízű névszerinti való és minden válogatás nélküli küldözgetés. Így az ajándékprogram színvonalas és értékes volt.

További jó munkát kívánunk a hangoshiradónak és reméljük, műsoraikat a jövőben is hallhatjuk.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG.

- . - . - . -

Az áprilisi szám részére cikkeket április 8-ig veszünk át. Kérjük dolgozóinkat, hogy cikkeiket, javaslataikat, bírálatokat ezen időpontig juttassák el a szerkesztőbizottsághoz.

A lapot 6 tagból álló bizottság szerkeszti.

Felelős: Szabó István.

- . - . - . -

Készült: Sportszakosztás Üzemében
Budapest, V., Bajcsy Zsilinszky ut 36-38.
Felelős kiadó: A vállalat igazgatója.

Ára: 20 fillér

© 2012